

ско минало.

Ала не всички братя Цанкови били търговци с еснафски дух. Най-малкият, Драган Цанков, взел дейно участие в българските освободителни борби и станал по-късно министър председател на освободена България. А вторият - Антон Кирияк Цанков, който също учил в школото на Христати Павлович, още през 1845 година издал във Виена книга, която бил превел от немски: „Пътеводител към щастлив живот“. В предговора към нея Антон Кирияк писал:

„О, мое мило отечество Българю! Дано и твоите чада да видят славата да се приближава към тебе! Дано те се освободят от многовековното иго на тиранията, вдъшвайки сладкия въздух на божествената свобода! Дано твоите чада влязат в славното културно състезание на народите и всеки българин според силите си да допринесе за твоето прославнение. О, мое мило отечество, дано литературните и художествени произведения на твоите синове да почнат да украсават държавните библиотеки и пинакотеки на културното отечество!“

Беше март на 1852 година. През нощта снежна вихрушка бе отрупала покривите със сняг, а рано сутринта слънцето беше го стопил и свеж ветрец разпиляваше последните капки от клоните на дърветата. Николай вървеше бавно и вдъхваше с пълни дробове пресния въздух. Сякаш искаше да няма край пътя до кантората, където щеше да остане до вечерта в прашната задушна стая. Той отиваше първи, за да откликни на слугата, който идваше да премете и почисти. После щяха да дойдат останалите чиновници, най-сетне сам Георги Цанков. Днес щяха да се съберат всички шефове, за да прегледат общите си сметки с Антон, който бе пристигнал преди няколко дни от Виена. За това Николай беше дошел по-рано от всякога, за да бъде всичко старателно подредено.

Предната вечер братовчедите на покойната му майка се бяха